

Analiza porównawcza PROW i KPS

Interwencje I filaru

Blok 1:

- **Podstawowe wsparcie dochodów do celów równoważoności**
- **Uzupełniające wsparcie dochodów do celów równoważoności**
- **Uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników**

Działanie	Krótki opis i zasadnicze różnice z PROW	Szanse	Zagrożenia	Uwagi do KPS
Podstawowe wsparcie dochodów do celów równoważoności	<p>Odpowiada płatności JPO w PROW</p> <p>Dopłata do każdego hektara powierzchni kwalifikowanej, jednolita w całym kraju.</p>	Wsparcie dochodów w gospodarstwach	Nieznana stawka płatności	nieznane „Minimalne wymagania”, które będą uprawniać do uzyskania płatności
Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów dla celów zrównoważoności	<p>Odpowiada płatności dodatkowej (redystrybucyjnej) w PROW</p> <p>Dopłata do hektara powierzchni kwalifikowanej, do której przyznano podstawowe wsparcie. Przyznawana do max 30 ha (PROW max 27 ha), dla gospodarstw od 3 ha do 50 ha (w PROW od 3,01 ha do 30 ha)</p>	Możliwość uzyskania wsparcia przez większą ilość gospodarstwa	Nieznana stawka płatności	nieznane „Minimalne wymagania”, które będą uprawniać do uzyskania płatności
Uzupełniające wsparcie	Odpowiada płatności dla młodych rolników w PROW	Możliwość uzyskania wsparcia dla MR, brak	Dla uzyskania dopłaty przez 5 lat konieczność	Powinna być zachowana zasada

<p>dochodów dla młodych rolników</p>	<p>Dopłata do ha UR, jednolita w całym kraju, bez limitu powierzchni (w PROW limit max 50 ha), przyznawana przez 5 lat począwszy od rozpoczęcia działalności rolniczej (w PROW 5 lat od złożenia pierwszego wniosku), trzeba być beneficjentem Podstawowego wsparcia dochodów.</p>	<p>limitu powierzchni do dopłat</p>	<p>zawnioskowania w roku rozpoczęcia działalności, nie wiadomo czy będzie możliwość uzyskania dopłaty przez np. 4 lata jeśli złoży się wniosek w drugim roku po rozpoczęcie działalności lub później, nieznana stawka płatności</p>	<p>wsparcia w okresie 5 lat <u>od złożenia pierwszego wniosku</u>, problemy w przypadku dziedziczenia przez niepełnoletnich</p>
<p>Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)</p>	<p>Zasady w większości bez zmian w stosunku do obecnie obowiązujących. Nie jest kontynuowana płatność przejściowa (stosowana od 2019 roku) dla obszarów, które na skutek nowych kryteriów delimitacji utraciły status ONW typ nizinny (I lub II), nie ma określenia zasad dotyczących rolników kontynuujących 5-cio letnie zobowiązanie ONW, podjęte w ramach PROW 2007-2013; Wyszczególniona została płatność dla gospodarstw rolnych posiadających minimalną obsadę zwierząt, co najmniej 0,5 DJP/ha UR w całym gospodarstwie, położonych na obszarach ONW typ górski i tzw. podgórskich (tj. obszarów ONW typ specyficzny strefy II, które spełniają warunek „co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m.”).</p>	<p>Możliwość uzyskania wsparcia, płatności ustalone na dotychczasowym poziomie</p>		<p>Nie jest bezpośrednio wskazane czy do płatności będą się kwalifikować także elementy krajobrazu wskazane w części dotyczącej jednolitej płatności obszarowej, jak to było dotychczas. Należy doprecyzować zasady delimitacji obszarów z wykluczeniem dużych korporacji rolniczych, których wskaźniki (np. obsada zwierząt) zawiązują średnią dl danego terenu.</p>

Blok 2:

- **Ekoschematy – praktyki korzystne dla środowiska i klimatu**

Działanie	Krótki opis i zasadnicze różnice z PROW	Szanse	Zagrożenia	Uwagi do KPS
Obszary z roślinami miododajnymi:	<p>Wysiew mieszanki składającej się z co najmniej dwóch gatunków roślin miododajnych z określonej listy, przy czym gatunki typowo uprawne mogą być wysiewane wyłącznie w mieszance z pozostałymi (nieuprawnymi) gatunkami roślin i nie mogą dominować w mieszance. Dopuszcza się udział traw lub innych zielnych roślin pastewnych w mieszance pod warunkiem, że nie są one dominujące.</p> <p>Nowością jest zakaz prowadzenia produkcji rolnej w terminie do 30 września</p>	Oferta korzystna dla gospodarstw pasiecznych.	Ryzyko zachwaszczenia pól.	
Zimowe pożytki dla ptaków:	Wysiew we wsiewce, wraz ze zbożem jarym, przynajmniej dwóch gatunków roślin stanowiących źródło pokarmu i miejsce schronienia dla ptaków w okresie jesienno-zimowym, m.in. takich gatunków jak len, komosa ryżowa, rzepak, jarmuż, w określonej ilości.		Utrata plonu oraz duże zachwaszczenie. Rozwój chorób – pozostawione rośliny będą pożywką i nosicielem chorób, oraz schronieniem dla szkodników. Z uwagi na ograniczenie i wycofywanie wielu środków ochrony	Konieczna wysoka wartość dotacji dla tego schematu, która zrekompensuje brak plonu oraz doprowadzenie gruntu do właściwej kultury rolnej.

	Pozostawienie zboża wraz ze wsiewkami na polu na okres jesienno-zimowy do luty/marzec następnego roku.		roślin- na pewno plony będą gorszej jakości i porażone przez choroby szczególnie grzybowe i wirusowe. Po za tym pozostawione rośliny na okres zimowy to dodatkowy pokarm dla dzikiej zwierzyny, której i tak jest nadmiar. Ponadto – baza pokarmowa dla gryzoni, co jest kolejnym zagrożeniem dla plonów	
Ekstensywny wypas na TUZ z obsadą zwierząt	Obsada zwierząt trawożernych (bydło, kozy, owce, konie) wynosi co najmniej 0,5 DJP/ha TUZ i maksymalnie 1,5 DJP/ha TUZ.	Szansa dla małych producentów rolnych.	Przy małej obsadzie zwierząt na pastwisku wyjadane są w pierwszej kolejności cenne gatunki roślin. Może to doprowadzić do degradacji runi.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Z powodu niskiej opłacalności i dużej pracochłonności, takiej małej hodowli, na wsiach jest co raz mniej małych hodowców, którzy będą mogli skorzystać z tego działania. 2. Konieczne jest wprowadzenie do obsady zwierząt trawożernych gęsi reprodukcyjnej. Poza okresem nieśności gęś reprodukcyjna powinna przebywać na pastwiskach.
Zielone ścierniska	Pozostawienie po zbiorze: zboża, mieszanki zbożowej lub mieszanki zbożowo-strączkowej, ścierniska do 15 marca następnego roku.		<p>Wysychanie gleby i rozwój chwastów, głównie perzu.</p> <p>Termin 15 marca uniemożliwi prawidłową</p>	Zachwaszczenie pól będzie tak duże, że prawdopodobnie konieczne będzie w następnym roku, zastosowanie dużych dawek

	Zakaz stosowania środków ochrony roślin i innych zabiegów agrotechnicznych po zbiorze rośliny uprawianej w plonie głównym.		<p>uprawę i zasiew rośliny następczej</p> <p>Rozwój chorób – pozostawione rośliny będą pożywką i nosicielem chorób, oraz schronieniem dla szkodników. Z uwagi na ograniczenie i wycofywanie wielu środków ochrony roślin- na pewno plony będą gorszej jakości i porażone przez choroby szczególnie grzybowe i wirusowe. Po za tym pozostawione rośliny na okres zimowy to dodatkowy pokarm dla dzikiej zwierzyny, której i tak jest nadmiar. Ponadto – baza pokarmowa dla gryzoni, co jest kolejnym zagrożeniem dla plonów</p>	<p>środków chwastobójczych, co zniweczy cele nadrzędne projektu.</p> <p>Konieczna zmiana terminu na 15 lutego.</p>
Międzyplony ozime	Utrzymanie międzyplonu ozimego w terminie co najmniej od dnia 1 października do co najmniej 15 lutego; W okresie utrzymania międzyplonu dopuszcza się jego wcześniejszą likwidację poprzez zmulczowanie i pozostawienie mulczu na polu do co najmniej 15 lutego;	Wzbogacenie gleby w próchnicę i zapobieganie erozji. Możliwość zmulczowania międzyplonu, gdyż zmniejszy straty wody oraz		

	Dodano możliwość zmulczowania międzyplonu, co jest bardzo cenną zmianą.	przyczyni się do poprawy struktury gleby.		
Wsiewki śródplonowe	<p>Wysiew traw lub roślin bobowatych drobnonasiennych (w tym mieszanek traw z bobowatymi drobnonasiennymi oraz mieszanek bobowatych drobnonasiennych) w uprawę główną.</p> <p>Dodano możliwość pozostawienia wsiewki. Działanie korzystne dla tych rolników, którzy planują uprawę traw lub roślin bobowatych w roku następnym.</p>	Dopuszczenie pozostawienia wsiewki jako uprawa główna w roku następnym jest zachęcające, gdyż ograniczy koszty założenia kolejnej uprawy.		
Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia z wykorzystaniem narzędzia FaST	<p>Wariant podstawowy (bez wapnowania, w przypadku, gdy wyniki próbek gleby nie wskazują na potrzebę zastosowania wapnowania): Opracowanie i przestrzeganie planu nawozowego do powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie, opartego na bilansie azotu oraz chemicznej analizie gleby określającej dawki składników pokarmowych (N, P, K oraz potrzeby wapnowania)</p> <p>Wariant z wapnowaniem: Obejmuje opisany wyżej zakres podstawowy rozszerzony</p>	Działanie, które może być często wybierane, gdyż łączy się z istniejącym już obowiązkiem posiadania planu nawożenia.	Jeśli chemiczna analiza gleby wykaże konieczność wapnowania, koszty mogą być bardzo duże. Natomiast procedura uzyskania dotacji do wapna jest bardzo skomplikowana. Zachodzi obawa, że przy dużym zainteresowaniu tym działaniem, budżet na dotację do wapna szybko się wyczerpie.	Przy potrzebie wykonania wapnowania należy ułatwić tym rolnikom skorzystanie z dotacji do wapna.

	o zastosowanie wapnowania, którego potrzeba wynika z przeprowadzonych w ramach wariantu podstawowego badań gleby			
Korzystna struktura upraw:	<p>Uprawa co najmniej 3 różnych gatunków upraw, przy czym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – co najmniej 25% w strukturze zasiewów stanowią uprawy gatunków roślin mających pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej, – udział zbóż nie przekracza 50%, a udział roślin okopowych nie przekracza 25%. 	Działanie ma szanse na zainteresowanie niektórych rolników, pod warunkiem, że kukurydza nie zostanie uznana za roślinę zbożową.	Jeśli kukurydza zostanie uznana za roślinę zbożową, program nie będzie wykorzystywany, zwłaszcza przez gospodarstwa hodowlane.	Potrzebne określenie: czy kukurydza będzie w tym działaniu uznana za roślinę zbożową.
Prowadzenie zrównoważonego gospodarowania na wszystkich użytkach rolnych w gospodarstwie	<p><i>[praktyka niedostępna dla rolników, którzy realizują praktykę ekstensywny wypas na TUZ z obsadą zwierząt]</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Na wszystkich użytkach rolnych w gospodarstwie prowadzi się zrównoważoną gospodarkę nawozowo-paszową określoną obsadą zwierząt w granicach np. od 0,5 do 1,5 DJP/ ha UR. 			Z powodu niskiej opłacalności i dużej pracochłonności, takiej małej hodowli, na wsiach jest co raz mniej małych hodowców, którzy będą mogli skorzystać z tego działania.
Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin:	Prowadzenie w danym roku uprawy zgodnie z metodyką integrowanej produkcji roślin dla danego rodzaju uprawy, potwierdzone certyfikatem Integrowanej Produkcji.	Korzystne dla środowiska	Ryzyko mniejszych plonów.	

<p>Praktyki ograniczające emisję amoniaku:</p>	<p><i>Przyorywanie obornika na gruntach ornych w ciągu 4 godzin od aplikacji. Realizacja tej praktyki będzie potwierdzana przez rolnika za pomocą tzn. zdjęcia geotagowanego przy wykorzystaniu aplikacji udostępnionej przez ARiMR.</i></p> <p>– <i>Rozlewanie gnojowicy innymi metodami niż rozbryzgowo. Minimalizowanie strat amoniaku poprzez rozlewanie gnojowicy na gruntach ornych metodami innymi niż rozbryzgowo: iniekcja płytka z wykorzystaniem aplikatorów wyposażonych w redlice tarczowe albo aplikacja do gleby z zastosowaniem wozów asenizacyjnych z płozami.</i></p>	<p>Ochrona gleb przed stratami azotu. Zmniejszenie uciążliwości zapachowej, zwłaszcza w terenie zabudowanym.</p>	<p>Mała dostępność urządzeń do aplikacji gnojowicy.</p>	
<p>Uproszczone systemy uprawy:</p>	<p>– Na gruntach ornych prowadzona jest uprawa uproszczona w formie następujących praktyk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uprawa konserwująca bezorkowa z mulczowaniem lub ✓ uprawa uproszczona lub ✓ uprawa pasowa. 	<p>Oszczędność czasu i środków finansowych.</p>	<p>Schemat możliwy do zastosowania, ale tylko w niewielu gospodarstwach wyposażonych w odpowiedni sprzęt.</p>	
<p>Pasy uprawne wolne od środków</p>	<p>Pomoc jest przyznawana do upraw na gruntach ornych, na których pozostawiono co najmniej dwa</p>		<p>Ryzyko zachwaszczenia pól. Utrata co najmniej 20% plonu.</p>	

ochrony roślin i nawozów:	pasy wolne od środków ochrony roślin i nawozów, zajmujące co najmniej 20% działki rolnej. Co najmniej jeden pas musi znajdować się wewnątrz uprawy rolnej.		Utrudnienia w uprawie. Ryzyko przenoszenia chorób i azyl dla szkodników. Przy wycofywaniu wielu ŚOR będzie to kolejne ryzyko mniejszych i gorszej jakości plonów.	
Zagospodarowanie resztek poźniwnych i poplonowych w formie mulczu (matowania).	Pozostawienie co najmniej do końca lutego w formie mulczu resztek pozbiorowych (ściernisko, rozdrobniona słoma po zbiorach zbóż, kukurydzy, rzepaku i innych roślin zbieranych kombajnem, w tym także inne resztki pozbiorowe i roślinne pozostawiane na okres jesienno – zimowy: liście buraków, biomasa międzyplonów).		Wobec ocieplenia klimatu, które w Polsce powoduje przyspieszenie terminu rozpoczęcia wiosennych prac polowych należy zmienić termin pozostawienia mulczu na polu.	Należy skrócić okres pozostawienia mulczu, co najmniej do 15 lutego.
Stała okrywa roślinna w międzyrzędziach w uprawach sadowniczych		Zapobieganie erozji wietrznej gleby.		
Zadrzewienia śródpolne i systemy rolno-leśne	Utrzymanie na gruncie rolnym zadrzewień i systemów rolno-leśnych założonych w ramach <i>Inwestycji w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów</i> (z art. 68 projektu rozporządzenia o planach strategicznych).	Korzyści dla bioróżnorodności. Ochrona przed silnymi wiatrami a tym samym wysychaniu gleby i er erozji wietrznej. Zadrzewienia oraz	Duże ryzyko stworzenia miejsc życia i bytowania dla zwierzyny łownej, której liczebność jest już nadmierna.	

		systemy rolno- leśne przyczyniają się do tworzenia mikroklimatu i poprawiają stosunki wodno- powietrzne w glebie.		
Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych	[praktyka dostępna jedynie dla rolników, którzy równoległe realizują wybrane pakiety przyrodnicze związane z zachowaniem cennych siedlisk przyrodniczych i siedlisk zagrożonych gatunków ptaków w ramach Działania rolno- środowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020 r. oraz zobowiązania rolno-środowiskowo- klimatycznego w ramach Planu Strategicznego 2023-2027 lub praktykę ekstensywnie użytkowanie trwałych użytków zielonych w ramach ekoschematów]	Dobre warunki dla życia ptactwa wodno-łąkowego.	Należy zauważyć, że użytki zielone transpirują bardzo duże ilości wody. Z jednej strony pobierają wodę z gleby a z drugiej zapewniają odpowiednią wilgotność powietrza i mikroklimat korzystny dla roślin, zwierząt i ludzi.	Brak informacji, na czym polega działanie. Brak szczegółowych informacji.

Uwagi do wszystkich schematów:

- 1. Brak informacji na temat kwoty dofinansowania.**
- 2. Brak informacji, czy do realizacji ekoschematów potrzebne będzie wykonanie planu. Gdyby taki plan był potrzebny, byłoby to zagrożeniem realizacji tych programów. Mając na uwadze dotychczasowe realia gdzie na dziś rolnik ma problem z wykonaniem tylko planu nawozowego to co tu mówić o innych Programach. ODR na dziś jest instytucją niewydolną w tym zakresie, a także w**

Izbach doradztwo jest marginalne. Dlatego należy wystąpić o określenie wraz z Programami działań zapewniających pełen dostęp rolnikom do doradców poprzez ODR i wzmocnienie Izb w tym zakresie.

3. Możliwość otrzymania płatności do całkowitej powierzchni gruntów ornych/użytków rolnych w gospodarstwie, możliwa tylko w przypadku 2 schematów tj.: „Opracowanie i przestrzeganie planu nawozowego”, które może wiązać się z koniecznością poniesienia dużych kosztów na wapnowanie gleb (jeśli rolnikowi nie uda się skorzystać z dotacji) oraz „Korzystnej struktury upraw”, która jest trudna w realizacji, zwłaszcza dla gospodarstw hodowlanych.
4. Wobec tego, że do większości działań, płatność przyznawana będzie tylko do powierzchni, na której realizowana byłaby dana praktyka, trudno będzie rolnikom podejmować działania, które nie pozwolą na otrzymanie pełnej płatności do wszystkich gruntów. Zatem, konieczne będzie określenie wysokich kwot wsparcia dla tych ekoschematów.

Przykład:

Rolnik posiada 10 ha, na 1 ha zaplanuje ekoschemat np.: „Zimowe pożytki dla ptaków”.

Dodatkową dopłatę otrzyma tylko do tego 1 ha.

Skoro ekoschematy mają zastąpić zazielenienie, które stanowi obecnie 40% całej dopłaty do wszystkich gruntów, to:

Wyliczenie na przykładzie roku 2020: za 10 ha – rolnik dostanie JPO: $10 * 483,79 = 4837,90 \text{ zł}$

zazielenienie : $10 * 323,85 = 3238,50 \text{ zł}$

8076,40 zł

Zatem żeby praktyka zrównoważyła dochody, to musiałby otrzymać minimum 3200 zł za ten hektar.

Natomiast gdybyśmy wyliczenie wykonali dla gospodarstwa liczącego 20 ha, to ekoschemat powinien zostać wyceniony na ponad 6 400 zł.

W przypadku działania: „Zimowe pożytki dla ptaków”, należy doliczyć koszt utraty plonu zboża jarego i rekultywacji gruntu.

- Ekoschemat – Rolnictwo ekologiczne

Działanie	Krótki opis i zasadnicze różnice z PROW	Szanse	Zagrożenia	Uwagi do KPS
Rolnictwo ekologiczne	Nowość: Wprowadzenie premii zwierzęcej.	1. Zachęta do utrzymywania produkcji zwierzęcej w ekologii. 2. Poprawienie struktury upraw 3. Poprawienie właściwości gleb (próchnica – efekt	1. Ilość niezbędnej dokumentacji. 2. Brak podania wysokości premii zwierzęcej	Stawka płatności zwierzęcej powinna wynosić 50%. (W PROW 2007-2013 było 20% - co nie motywowało rolników, w PROW 2014-2020 nie było płatności zwierzęcej)

		stosowania nawozów naturalnych)		
Rolnictwo ekologiczne	Nowość: Uproszczenie wnioskowania w gospodarstwach do 10 ha.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ułatwienie wnioskowania 2. Uproszczona dokumentacja 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ryzyko upraw monokulturowych. 2. Brak ujednoliconej stawki płatności. 	
Rolnictwo ekologiczne	Nowość: Podwyższenie stawek płatności	Bardzo oczekiwana zmiana, która zachęci do wchodzenia w program ekologiczny.		Brak stawek pod określone uprawy , aby móc określić zagrożenia w doborze upraw.
<p>Uwaga ogólna do Rolnictwa ekologicznego: Konieczne jest ujednolicenie dokumentacji ekologicznej we wszystkich jednostkach certyfikujących.</p>				

Blok 3:

- Ekoschemat – Dobrostan zwierząt
- Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do krów
- Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do młodego bydła
- Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do owiec
- Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do kóz

Działanie	Krótki opis i zasadnicze różnice z PROW	Szanse	Zagrożenia	Uwagi do KPS
Ekoschemat – Dobrostan zwierząt	<p>Cel działania jest ten sam, tzn. ma zachęcać rolników do promowania podwyższonych warunków dobrostanu zwierząt. Wsparcie ma zrekompensować dodatkowe poniesione koszty i utracone dochody w wyniku wprowadzenia praktyk hodowlanych związanych z podwyższonym dobrostanem zwierząt. Zobowiązanie podejmowane jest na okres jednego roku.</p> <p>Różnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopłatą oprócz świń i bydła mają być także objęte nowe gatunki zwierząt objęte i od 2022 roku będą to: bydło opasowe, owce, kury nioski, brojlery, indyki i konie. - rolnicy ubiegający się o płatność będą musieli odbyć szkolenie z zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków przez rolników realizujących działanie po raz pierwszy. - dopuszczono możliwość czasowego utrzymywania loch w systemie 	<ul style="list-style-type: none"> - poszerzony wachlarz gatunków zwierząt objętych programem, spowoduje, że z dopłat będzie mogło skorzystać większe grono rolników, - Wymagane szkolenie dla rolnika realizującego interwencję po raz pierwszy w nowym okresie programowania zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków, wymóg ten jest zdecydowanie dobrym krokiem by ograniczyć nadużywanie antybiotyków oraz podwyższyć świadomość i wiedzę 	<ul style="list-style-type: none"> - wdrożenie płatności do zwiększonego dobrostanu skutkuje tym, że konsumenci odnoszą mylne wrażenie, że do tej pory producenci rolni nie zapewniali zwierzętom dobrostanu - gospodarstwa, które potencjalnie mogłyby się rozwijać zrezygnują z inwestycji i skorzystają z dopłat, co wpłynie niekorzystnie na zmianę struktury wielkości i dochodowości polskich gospodarstw i konkurencyjność polskich gospodarstw na tle krajów UE - dopłaty nie rekompensują w całości utraconych dochodów w wyniku wprowadzenia praktyk hodowlanych związanych z 	<p>Szkolenia rolników dot. stosowania antybiotyków – kto będzie mógł je organizować? Czy będą odpłatne, jaki koszt? Czy rolnicy zainteresowani skorzystaniem z dopłat zdarzą odbyć szkolenie?</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie możliwości jarzmowego utrzymania lochy maksymalnie do 8 dni od wyproszenia rolnicy oceniają jako okres zbyt krótki i powinien być wydłużony, tak by nie przekraczać 28 dni - niezrozumiałym i rażącym jest zapis o konieczności spełnieniu warunku przez rolnika ubiegającego się o dopłaty z tytułu podniesienia dobrostanu opasom,

	<p>jarzmowym w okresie okołoporodowym, jednak nie dłużej niż przez 8 dni – wiąże się to z obowiązkiem prowadzenia przez rolnika rejestru sposobu utrzymywania loch w okresie okołoporodowym (data wyproszenia, liczba prosiąt odsadzonych, terminy utrzymywania w systemie jarzmowym, jeżeli został zastosowany).</p> <p>- zmiany wprowadzono też w płatności do krów mlecznych, jej wysokość ma mieć charakter degresywny, tzn. maleć wraz ze wzrostem liczby krów (od 1 do 100 szt. → 100% płatności, powyżej 100 szt. do 150 → 75%, oraz powyżej 150 szt. będzie to 50% stawki płatności).</p>	<p>rolników w tym zakresie,</p> <p>- łączenie kilku rodzajów płatności w gospodarstwie, zachęca rolników do ekologicznego ukierunkowania swoich gospodarstw,</p>	<p>podwyższonym dobrostanem zwierząt.</p>	<p>posiadania oświadczenia od kupującego zwierzę o niestosowaniu uboju rytualnego. To w jaki sposób zwierzę będzie ubite zależy tylko i wyłącznie od przetwórcy, a nie od rolnika. Zapis ten w znaczący ograniczy rolnikowi wybór rzeźni czy też pośrednika do której będzie mógł sprzedać swoje zwierzęta.</p>
<p>Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji krów</p>	<p>Wsparcie ma przeciwdziałać spadkowi opłacalności produkcji rolnej w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta.</p> <p>Różnice:</p> <p>- w perspektywie finansowej 2014-2020 wsparcie do produkcji krów było udzielane w ramach systemu wsparcia bezpośredniego</p> <p>- ilość sztuk objęta dopłatą pozostanie ta sama - nie więcej, niż do 20 sztuk, jednakże warunek posiadania minimum 3 sztuk zwierząt będą musieli spełnić rolnicy z województw, gdzie średnia wielkość gruntów rolnych jest wyższa od</p>	<p>- to korzystne działanie, które pozwala zwiększać konkurencyjność polskich gospodarstw produkujących mleko</p>	<p>- gospodarstwa, które posiadają mało użytków rolnych, a posiadające duże stada krów mlecznych/krów mięsnych zostaną nie objęte dopłatami z uwagi na przekroczenie wymaganej obsady zwierząt w gospodarstwie, która ma wynosić od 0,5 do 1,5 DJP/ha UR. Najbardziej zostaną poszkodowani Ci rolnicy, którzy uprawiają i dzierżawią grunty, a z dopłat korzystają właściciele</p>	<p>- zniesienie wymogu posiadania 3 sztuk zwierząt w województwach, gdzie średnia gospodarstw jest mniejsza od krajowej sprawi, że dopłaty otrzymają rolnicy, którzy nie produkują na rynek, a na zaspokojenie własnych potrzeb, zniesienie wymogu posiadania odpowiedniej liczby zwierząt hamuje potrzebę rozwoju gospodarstw.</p>

	<p>średniej krajowej (tj. dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego)</p> <p>- aby otrzymać dopłatę gospodarstwo będzie musiało posiadać obsadę zwierząt w gospodarstwie wynoszącą od 0,5 do 1,5 DJP/ha UR.</p> <p>- okres przetrzymywania zwierzęcia od dnia złożenia wniosku nie zmieni się i w dalszym ciągu będzie wynosić 30 dni.</p>		<p>- górna granica ilości zwierząt do których przysługują dopłaty (20 sztuk) nie przyczyniają się do rozwoju kierunku produkcji w Polsce</p>	
<p>Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do młodego bydła</p>	<p>Wsparcie ma przeciwdziałać spadkowi opłacalności produkcji rolnej w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta.</p> <p>Różnice:</p> <p>- w perspektywie finansowej 2014-2020 wsparcie do produkcji krów było udzielane w ramach systemu wsparcia bezpośredniego</p> <p>- ilość sztuk objęta dopłatą pozostanie ta sama - nie więcej, niż do 20 sztuk, jednakże warunek posiadania minimum 3 sztuk zwierząt będą musieli spełnić rolnicy z województw, gdzie średnia wielkość gruntów rolnych jest wyższa od średniej krajowej (tj. dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego,</p>	<p>- działanie to jest korzystne dla opłacalności i rozwoju gospodarstw produkujących bydło</p>	<p>- gospodarstwa, które posiadają mało użytków rolnych, a posiadające duże stada bydła zostaną nie objęte dopłatami z uwagi na przekroczenie wymaganej obsady zwierząt w gospodarstwie, która ma wynosić od 0,5 do 1,5 DJP/ha UR. Najbardziej zostaną poszkodowani Ci rolnicy, którzy uprawiają i dzierżawią grunty, a z dopłat korzystają właściciele</p>	

	<p>warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego)</p> <p>- aby otrzymać dopłatę gospodarstwo będzie musiało posiadać obsadę zwierząt w gospodarstwie wynoszącą od 0,5 do 1,5 DJP/ha UR.</p> <p>- okres przetrzymywania zwierzęcia od dnia złożenia wniosku nie zmienia się i w dalszym ciągu będzie wynosić 30 dni.</p>			
<p>Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do owiec</p>	<p>Wsparcie ma przeciwdziałać spadkowi opłacalności produkcji rolnej w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta.</p> <p>Różnice:</p> <p>- w perspektywie finansowej 2014-2020 wsparcie do produkcji krów było udzielane w ramach systemu wsparcia bezpośredniego</p> <p>- płatność wypłacana ma być jak dotychczas do wszystkich kwalifikujących się owiec w gospodarstwie (bez limitu) -warunkiem jest posiadanie min. 10 maciurek w wieku co najmniej 12 miesięcy.</p>	<p>- zachęta do powiększania hodowli, rozwijania jej, rynek europejski nadal nie jest samowystarczalny pod względem produkcji baraniny,</p>	<p>- opłacalność produkcji owiec opiera się głównie na dopłatach</p> <p>- w Polsce wciąż nie docenia się walorów baraniny i jagnięciny</p>	
<p>Wsparcie produkcji związane z wielkością produkcji do kóz</p>	<p>Wsparcie ma przeciwdziałać spadkowi opłacalności produkcji rolnej w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta. Różnice:</p> <p>- w perspektywie finansowej 2014-2020 wsparcie do produkcji krów było</p>	<p>- zachęta do powiększania hodowli, rozwijania jej,</p>		

	udzielane w ramach systemu wsparcia bezpośredniego - płatność ma być wypłacana do wszystkich kwalifikujących się zwierząt w gospodarstwie (brak limitu) pod warunkiem posiadania minimum 5 samic kozy w wieku co najmniej 12 miesięcy.			
--	---	--	--	--

Blok 4:

- **Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do buraków cukrowych**
- **Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do chmielu**
- **Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do lnu**
- **Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do konopi**
- **Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do pomidorów**
- **Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do truskawek**
- **Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do ziemniaków skrobiowych**
- **Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do paszowych roślin wysokobiałkowych**
- **Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do roślin wysokobiałkowych na nasiona**

Działanie	Krótki opis i zasadnicze różnice z PROW	Szanse	Zagrożenia	Uwagi do KPS
Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do buraków cukrowych	Pomoc jednolita w całym kraju. Wymagane zawarcie umowy dostawy, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia odpowiedniemu podmiotowi określonej ilości buraków cukrowych z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te buraki odebrać w	- złagodzenie trudności występujących w sektorze buraków cukrowych, - zwiększenie konkurencyjności sektora.	- wprowadzony podatek cukrowy jak również nawyki żywieniowe – eliminacja cukrów z diety mogą zmniejszyć zapotrzebowanie na cukier i produkty, w	- wysokość wsparcia na poziomie minimum z 2020 roku (1516,30 zł/ha)

	<p>umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i przeznaczyć te buraki na produkcję cukru.</p> <p>Płatność przyznawana jest rolnikowi do powierzchni uprawy buraków cukrowych nie większej, niż powierzchnia gruntów określona w umowie. W PROW podana była minimalna powierzchnia działki rolnej wynosząca 0,1 ha w KPS brak takiej informacji.</p>		<p>których zawarty jest cukier.</p> <p>- rolnicy coraz częściej rezygnują z uprawy buraków cukrowych, skarżąc się na coraz niższą opłacalność produkcji</p>	
<p>Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do chmielu</p>	<p>Pomoc w formie płatności na hektar do uprawy chmielu w: rejonie lubelskim obejmującym powiaty: biłgorajski, chełmski, hrubieszowski, kielecki, kozienicki, krasnostawski, kraśnicki, lipski, lubaczowski, lubartowski, lubelski, łańcucki, łęczyński, łukowski, opolski z siedzibą władz w Opolu Lubelskim, puławski, radzyński, starachowicki, świdnicki z siedzibą władz w Świdniku, tomaszowski z siedzibą władz w Tomaszowie Lubelskim, włodawski, zamojski i zwoleński; rejonie wielkopolskim obejmującym powiaty: bydgoski, gorzowski, gostyński, grodziski z siedzibą władz w Grodzisku Wielkopolskim, kępiński, koszaliński, krotoszyński, nakielski, nowotomyski, poznański, rawicki, stłupecki, wolsztyński, żagański, żarski i żniński lub rejonie dolnośląskim obejmującym powiaty:</p>	<p>- utrzymanie produkcji w sektorze chmielu i złagodzenie trudności w nim występujących,</p> <p>- zwiększenie konkurencyjności sektora.</p>	<p>- uprawa kosztowna w założeniu (ok. 100 tys. zł koszt założenia 1 ha uprawy chmielu),</p> <p>- uprawa pracochłonna,</p> <p>- Rynek chmielu w Polsce jest ściśle związany w łańcuchu dostaw z rynkiem europejskim, dlatego informacje i analizy spadku produkcji i konsumpcji piwa nawet do 50 % są bardzo niepokojące.</p>	<p>- wysokość wsparcia na poziomie minimum z 2020 roku (2072,01 zł/ha)</p> <p>- nie powinna być uprawiana bez umów kontraktacyjnych – do arealu objętego kontraktacją powinna być zabezpieczona dopłata sektorowa.</p> <p>- brak dopłat sektorowych spowoduje likwidację plantacji, które są tradycją i bioróżnorodnością na danym terenie</p> <p>Dla wiadomości – produkcja chmielu od plantatorów z województwa wielkopolskiego jest zbywana na rynek niemiecki.</p>

	<p>kłodzki, nyski, oleśnicki, piotrkowski, wrocławski i zawierciański.</p> <p>Minimalne wymagania: minimalna obsada: 1 300 szt./ ha. Płatność do powierzchni, na których uprawiane są rośliny chmielu, zajętych przez konstrukcję nośną i ograniczonych linią jej zewnętrznych odciągów kotwicznych. Jeżeli na tej linii znajdują się sadzonki chmielu, to dodaje się pasy brzeżne o szerokości odpowiadającej średniej szerokości międzyrzędzia wewnątrz działki, pod warunkiem że nie stanowią one części drogi publicznej. Ponadto dodaje się pasy przeznaczone na manewry maszynami rolniczymi, znajdujące się na zakończeniach rzędów roślin, pod warunkiem że szerokość żadnego z nich nie przekracza 8 m i nie stanowią one części drogi publicznej.</p> <p>W PROW podana była minimalna powierzchnia działki rolnej wynosząca 0,1 ha oraz wzmianka, że nie jest wymagane zawarcie umowy w KPS brak takiej informacji.</p>			
<p>Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do lnu</p>	<p>Pomoc jednolita w całym kraju.</p>	<p>- utrzymanie produkcji w sektorze lnu i złagodzenie</p>	<p>- niska opłacalność produkcji, - zmniejszenie popytu w wyniku rosnącego wykorzystania włókien syntetycznych</p>	<p>- wysokość wsparcia na poziomie minimum z 2020 roku (492,28 zł/ha)</p>

	<p>Wymagania: rolnik posiada grunty rolne na terenie Polski, na których prowadzi w roku składania wniosku uprawę lnu.</p> <p>W PROW podana była minimalna powierzchnia działki rolnej wynosząca 0,1 ha oraz wzmianka, że nie jest wymagane zawarcie umowy w KPS brak takiej informacji.</p>	<p>trudności w nim występujących,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie konkurencyjności sektora, - coraz większe zainteresowanie konsumentów żywnością naturalną (siemię lniane, olej lniany) oraz ekologicznych surowców dla przemysłu włókienniczego (z włókna lnianego wytwarzane są tkaniny oraz dzianiny odzieżowe charakteryzujące się wysokimi walorami zdrowotnymi, higienicznymi i estetycznymi). 		
<p>Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do konopi</p>	<p>Pomoc jednolita w całym kraju.</p> <p>Wymagania: rolnik posiada grunty rolne na terenie Polski, na których prowadzi w roku składania wniosku uprawę konopi. Rolnik stosuje odmiany zawierające w uprawie połowej maksymalnie 0,2%</p>	<p>- utrzymanie produkcji w sektorze konopi i złagodzenie trudności w nim występujących,</p>	<p>- utrzymanie obecnych niejasności regulacyjnych i dowolność w ich interpretacji będzie prowadzić do stopniowego</p>	<p>- wysokość wsparcia na poziomie minimum z 2020 roku (127,16 zł/ ha)</p> <p>- Brakuje jasnych przepisów dotyczących dopuszczalnego limitu THC (tetrahydrokannabinolu) w</p>

	<p>tetrahydrokanabinolu (THC) w suchej masie rośliny.</p> <p>W PROW uprawa mogła być prowadzona na podstawie zezwolenia na uprawę konopi włóknistych, wydanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce położenia uprawy, na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Powierzchnia kwalifikowana do płatności nie mogła być większa niż powierzchnia objęta zezwoleniem; minimalna powierzchnia działki rolnej wynosiła 0,1 ha w KPS brak takich informacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie konkurencyjności sektora. - wszechstronne zastosowanie rośliny: w zależności od odmiany, sposobu zasiewu czy terminu zbioru pozyskiwane z nich surowce rolne – kwiatostany, nasiona i łodygi – mogą być wykorzystywane w różnych gałęziach przemysłu: spożywczym, kosmetycznym, włókienniczym, motoryzacyjnym i papierniczym, a nawet budowlanym. 	<p>wypierania krajowego przetwórstwa konopnego przez import gotowych produktów z innych krajów unijnych, gdzie status branży został w pełni uregulowany. Pociągnie to za sobą spadek obszaru zasiewów konopiami przemysłowymi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - niski stan wiedzy urzędników, czemu towarzyszy negatywny wizerunek konopi przemysłowych u przedstawicieli organów kontrolnych – od inspektorów sanitarnych po policję i służby celne - brak spójnych informacji dla rolników, przetwórców i handlowców, co do uwarunkowań prawnych upraw 	<p>produktach przetwórstwa konopi. Polskie przepisy, tj. ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zezwalają na uprawę konopi przemysłowych, w których zawartość THC w roślinie nie przekracza 0,2 proc. w przeliczeniu na suchą masę. Przepisy nie precyzują jednak jak traktować ten limit po ścięciu rośliny i oddzieleniu od niej na przykład ziaren – w takim przypadku zawartość THC w plewie może być wyższa niż dopuszczona przez ustawę. Oznacza to, że właściciel upraw może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ustawodawca powinien podnieść dopuszczalny limit THC w roślinie konopi przemysłowych. Jego zwiększenie z 0,2 proc. do przykładowo 0,5 lub 0,6 proc., jak jest np. we Włoszech, nadal byłoby bezpieczne i uniemożliwiłoby wykorzystywanie konopi przemysłowych do produkcji narkotyków, mogłoby zaś
--	---	--	--	---

			<p>konopi oraz przetwórstwa i sprzedaży produktów konopnych</p> <ul style="list-style-type: none">- zbyt niski poziom dopuszczalnej zawartości THC w suszu, co uniemożliwia uprawę roślin w szklarniach i stosowanie nasion konopi o najwyższej jakości włókna- blokowanie reklam produktów konopnych na portalach społecznościowych (m.in. Facebook, Instagram), co obniża świadomość konsumentów i utrudnia budowanie pozycji producentów oferujących wyroby wysokiej jakości- sprzeczne polityki wobec konopi przemysłowych Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa	<p>znacząco zwiększyć konkurencyjność polskich producentów, szczególnie na rynku spożywczym, kosmetycznym i suplementów diety.</p> <ul style="list-style-type: none">- Uchwały sejmików wojewódzkich ws. upraw konopi przemysłowych powinny za-padać w określonym terminie i na dłuższy okres. Utrudnieniem dla producentów konopi jest obowiązek podejmowania przez sejmiki wojewódzkie uchwał określających ogólną powierzchnię przeznaczoną corocznie pod uprawy tych roślin i ich rejonizację – ten wymóg ma na względzie m.in. przeciwdziałanie narkomanii. Ustawa nie określa jednak, w jakim terminie sejmiki powinny podjąć taką uchwałę – jej brak oznacza zaś, że w danym roku uprawy nie mogą być legalnie rozpoczynane. Wpływa to negatywnie na stabilność działania podmiotów zajmujących się uprawą konopi. Jednym z rozwiązań tego problemu
--	--	--	---	--

			Rolnictwa i Rozwoju Wsi.	mogłoby być wydłużenie czasu obowiązywania takiej uchwały do kilku lat (trzech lub pięciu z możliwością zmiany) i zobowiązanie sejmików do podejmowania uchwał w określonym terminie, np. do końca lutego lub marca danego roku.
Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do pomidorów	<p>Pomoc jednolita w całym kraju.</p> <p>Wymagane zawarcie umowy na uprawę pomidorów, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia podmiotowi, którego przedmiot działalności obejmuje przetwarzanie owoców i warzyw, określonej ilości pomidorów z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te pomidory odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i je przetworzyć. Płatność przyznawana jest rolnikowi do powierzchni uprawy pomidorów nie większej, niż powierzchnia gruntów określona w umowie.</p> <p>W PROW podana była minimalna powierzchnia działki rolnej wynosząca 0,1 ha w KPS brak takiej informacji.</p>	-złagodzenie trudności występujących w sektorze pomidorów, -zwiększenie konkurencyjności sektora	- dyskryminacja rolników, którzy uprawiają pomidory gruntowe na tzw. świeży rynek w porównaniu z rolnikami, którzy mają zawartą umowę (kontraktacja)	<ul style="list-style-type: none"> - minimalna obsada 20 000 szt./ha. Płatność do powierzchni, na których uprawiane są pomidory gruntowe z rozsady. - minimalna powierzchnia uprawy 0,1 ha. - wysokość wsparcia na poziomie minimum z 2020 roku (2575,02 zł/ha). * Dopłaty do pomidorów gruntowych powinny być przyznawane tylko w wypadku obsady powyżej 20 000 roślin na ha, ponieważ obsada taka warunkuje optymalne wykorzystanie powierzchni uprawy. Płatność powinna być ściśle związana ze sposobem uprawy tj. tylko dla upraw z rozsady. Od kilkudziesięciu lat w Polsce

				<p>uprawa pomidorów gruntowych z siewu nasion bezpośrednio do gruntu na plantacji jest niemożliwa ze względu na warunki klimatyczne i szkodniki. Dopuszczenie do płatności plantacji o niższej obsadzie niż 20 000 szt./ha i plantacji z siewu bezpośredniego mogłoby doprowadzić do nadużyć i wyłudzeń dopłat. Zdaniem rolników powinno się odstąpić od wymogu zawarcia umowy z zakładem przetwórczym tzw. kontraktacji. Jest to dyskryminujące w stosunku do tych rolników którzy uprawiają pomidory gruntowe na tzw. świeży rynek sprzedając je na targowiskach i giełdach rolno-towarowych.</p>
<p>Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do truskawek</p>	<p>Pomoc jednolita w całym kraju.</p> <p>Wymagania: rolnik posiada grunty rolne na terenie Polski, na których prowadzi w roku składania wniosku uprawę truskawek.</p> <p>W PROW podana była minimalna powierzchnia działki rolnej wynosząca</p>	<p>- złagodzenie trudności występujących w sektorze truskawek, - zwiększenie konkurencyjności sektora</p>	<p>- niedobór siły roboczej, a co za tym idzie wzrost kosztów siły roboczej, który obniża opłacalność produkcji, - rosnąca konkurencja ze strony krajów dominujących w produkcji truskawek</p>	<p>- wysokość wsparcia na poziomie minimum z 2020 roku (1204,72 zł/ha)</p>

	0,1 ha oraz wzmianka, że nie jest wymagane zawarcie umowy w KPS brak takiej informacji.			
Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do ziemniaków skrobiowych	<p>Pomoc jednolita w całym kraju.</p> <p>Wymagane: zawarcie umowy na uprawę ziemniaków skrobiowych, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia podmiotowi, którego przedmiot działalności obejmuje wytwarzanie skrobi lub wyrobów skrobiowych, określonej ilości ziemniaków skrobiowych z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te ziemniaki odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i wyprodukować z nich skrobię lub wyroby skrobiowe. Płatność przyznawana jest rolnikowi do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych nie większej, niż powierzchnia gruntów określona w umowie.</p> <p>W PROW podana była minimalna powierzchnia działki rolnej wynosząca 0,1 ha w KPS brak takiej informacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - złagodzenie trudności występujących w sektorze ziemniaków skrobiowych, - zwiększenie konkurencyjności sektora - skrobia i jej pochodne mają szerokie zastosowanie w kilkunastu dziedzinach przemysłu, ze spożywczym na czele. - Konsumenci coraz bardziej dostrzegają to, że skrobia jest naturalnym, a nie syntetycznym składnikiem potraw, leków czy kosmetyków. Jest przy tym bezpieczna - nie stwierdzono, aby wywoływała alergię. 	- niska opłacalność produkcji	- wysokość wsparcia na poziomie minimum z 2020 roku (1128,24 zł/ha)

<p>Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do paszowych roślin wysokobiałkowych</p>	<p>Pomoc jednolita w całym kraju.</p> <p>Przysługuje do uprawy w plonie głównym następujących paszowych roślin wysokobiałkowych: esparceta, komonica, koniczyna, lędźwian, lucerna, nostrzyk, seradela, wyka – do określonej powierzchni uprawy. Wyłączone ze wsparcia: mieszanki z innymi roślinami (np. zboża) z wyjątkiem wyki uprawianej z rośliną podporową. Uprawa nie może zostać przeznaczona na zielony nawóz (zakaz przyorywania).</p> <p>W PROW występowała płatność do powierzchni upraw roślin pastewnych, która przysługiwała do powierzchni uprawy: esparcety siewnej, komonicy zwyczajnej, koniczyny białej, koniczyny białożółtej, koniczyny perskiej, koniczyny krwistoczerwonej, koniczyny czerwonej lędźwianu, lucerny siewnej, lucerny mieszańcowej, lucerny chmielowej, nostrzyka białego, seradeli uprawnej oraz wyki kosmatej i wyki siewnej, jeżeli rośliny te nie zostały wprowadzone do gleby jako świeża masa roślinna (zielony nawóz). Płatność przysługiwała również w przypadku upraw tych roślin w formie mieszanek oraz w przypadku upraw tych roślin w</p>	<p>-złagodzenie trudności występujących w sektorze paszowych roślin wysokobiałkowych, -zwiększenie konkurencyjności sektora</p>	<p>- zwiększenie produkcji roślin białkowych jest trudne, bo w Polsce nie ma sprzyjających warunków pogodowych.</p>	<p>- wysokość wsparcia na poziomie minimum z 2020 roku (465,05 zł/ha)</p>
--	--	---	---	---

	<p>formie mieszanek z roślinami kwalifikującymi do płatności do powierzchni upraw roślin strączkowych na ziarno.</p> <p>W przypadku wyki siewnej i wyki kosmatej płatność przysługiwała także do uprawy tych roślin z rośliną podporową.</p> <p>Płatność przysługiwała maksymalnie do powierzchni 75 ha.</p> <p>Nie było wymagane zawarcie umowy.</p> <p>Minimalna powierzchnia działki rolnej wynosiła 0,1 ha.</p> <p>Powierzchnia zgłoszona do tej płatności mogła być uznana za obszar proekologiczny (z wyjątkiem wyki kosmatej oraz wyki siewnej), pod warunkiem że na obszarze tym nie stosowano środków ochrony roślin.</p>			
<p>Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do roślin wysokobiałkowych na nasiona</p>	<p>Pomoc jednolita w całym kraju.</p> <p>Pomoc w formie płatności rocznej na hektar, jednolita w całym kraju, do uprawy w plonie głównym roślin wysokobiałkowych objętych wsparciem, tj.: bobik, groch pastewny, soja, łubin. Wyłączone ze wsparcia: mieszanki z</p>	<p>-złagodzenie trudności występujących w sektorze roślin wysokobiałkowych na nasiona, -zwiększenie konkurencyjności sektora</p>	<p>- podatności na duże wahania plonu związane z przebiegiem warunków atmosferycznych. Nasuwa to wnioski, że rynek ten w perspektywie może</p>	<p>- wysokość wsparcia na poziomie minimum z 2020 roku (724,38 zł/ha-płatność do roślin strączkowych na ziarno do 75 ha; 362,19 zł/ha-płatność do roślin strączkowych na ziarno powyżej 75 ha)</p>

	<p>innymi roślinami (np. zboża). Warunek otrzymania wsparcia: zbiór nasion.</p> <p>W PROW występowała płatność do powierzchni upraw roślin strączkowych na ziarno, która przysługiwała do powierzchni uprawy: łubinu białego, łubinu wąskolistnego, łubinu żółtego, soi zwyczajnej, bobiku oraz grochu siewnego, w tym peluszki (z wyłączeniem grochu siewnego cukrowego i grochu siewnego łuskowego), jeżeli dokonano zbioru ziarna. Płatność ta przysługiwała również w przypadku uprawy tych roślin w formie mieszanek, z wyłączeniem mieszanek z roślinami innymi niż wymienione.</p> <p>Do pierwszych 75 ha stosowana była wyższa stawka płatności.</p> <p>Nie było wymagane zawarcie umowy.</p> <p>Minimalna powierzchnia działki rolnej wynosiła 0,1 ha.</p> <p>Powierzchnia zgłoszona do tej płatności mogła być uznana, za obszar proekologiczny</p>		<p>być narażony na duże skoki podaży i niebezpieczne dla producenta ruchy cen - Wytwórnice pasz działające w Polsce w większości nie wykazują zainteresowania krajowym białkiem. Wręcz niektórzy producenci roślin strączkowych mówią o zмовie wytwórni pasz. W tej sytuacji jedynym odbiorcą pozostają wytwórnice pasz za granicą.</p>	
--	---	--	---	--

Iwona Czerniak (wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do buraków cukrowych),

Blok 5:

- **Interwencje na rynku owoców i warzyw**

Działanie	Krótki opis i zasadnicze różnice z PROW	Szanse	Zagrożenia	Uwagi do KPS
Poprawa infrastruktury wykorzystywanej do planowania i organizacji produkcji, w tym do utrzymania jakości produktu w procesie produkcji, dostosowywania tej produkcji do popytu, optymalizacji kosztów produkcji oraz stabilizacji cen producentów owoców i warzyw – (1)	<p>Działanie analogiczne do obecnych mechanizmów wsparcia.</p> <p>O wsparcie ubiegać się mogą organizacje producentów lub zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw realizujące zatwierdzony program operacyjny.</p> <p>Koszty kwalifikowalne: – zakup i montaż instalacji chroniących uprawy owoców i warzyw przed przymrozkami; – zakup kwalifikowanego materiału szkółkarskiego do wymiany lub powiększenia upraw trwałych oraz wieloletnich; – zakup i instalacja urządzeń i oprogramowania komputerowego do kontroli warunków klimatycznych, fitopatologicznych oraz entomologicznych w produkcji owoców i warzyw; – zakup i instalacja systemów przekazywania informacji dotyczących planowania i organizacji produkcji owoców i warzyw; – zakup infrastruktury chroniącej drzewa i krzewy owocowe oraz uprawy warzywne przed opadami gradu,</p>	<p>Ograniczenie ryzyka pogodowego i chorobowego</p> <p>Stabilizacja dochodów producenta</p>	<p>Niewielka liczba grup posiadających zatwierdzony program operacyjny</p>	<p>Należy zwrócić uwagę na bariery biurokratyczne w zakresie sporządzania oraz zatwierdzania planów operacyjnych przez ARiMR.</p>

	<p>nadmiernymi opadami deszczu lub ptakami; – wdrażanie krajowych i unijnych systemów jakości; – wdrażanie systemów identyfikowalności i systemów certyfikacji, w tym monitoring jakości produktów oferowanych odbiorcom; – zakup opryskiwaczy wyposażonych w rozwiązania antyznoszeniowe.</p>			
<p>Poprawa wyposażenia technicznego wykorzystywanego do koncentracji dostaw i umieszczania produktów na rynku owoców i warzyw</p>	<p>Działanie analogiczne do obecnych mechanizmów wsparcia. O wsparcie ubiegać się mogą organizacje producentów lub zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw realizujące zatwierdzony program operacyjny. Koszty kwalifikowalne: – budowa lub zakup chłodni wyposażonych w nowoczesne systemy przechowywania wraz z niezbędną infrastrukturą służącą do stosowania nowoczesnych systemów przechowywania w chłodniach; – zakup lub budowa budynków lub budowli jak też zakup maszyn i urządzeń służących do przygotowania owoców i warzyw do sprzedaży; – zakup maszyn lub urządzeń służących do sprawnego i efektywnego realizowania dostaw; – zakup i instalacja systemów teleinformatycznych wspierających</p>	<p>Wzmocnienie pozycji rynkowej producentów.</p>	<p>Niewielka liczba grup posiadających zatwierdzony program operacyjny</p>	<p>Należy zwrócić uwagę na bariery biurokratyczne w zakresie sporządzania oraz zatwierdzania planów operacyjnych przez ARiMR.</p>

	<p>stosowanie nowoczesnych metod kontrolowania, planowania i realizacji dostaw; – zakup i instalacja systemów teleinformatycznych służących do wspierania nowoczesnych form handlu, w tym handlu internetowego; – zakup dostępu do nowoczesnych platform handlowych, giełd towarowych typu spot i terminowych oraz baz danych handlowych, statystycznych i informacji rynkowej.</p>			
<p>Działania informacyjne, promocyjne i marketingowe w odniesieniu do produktów, marek i znaków towarowych organizacji producentów owoców i warzyw</p>	<p>Działanie analogiczne do obecnych mechanizmów wsparcia. O wsparcie ubiegać się mogą organizacje producentów lub zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw realizujące zatwierdzony program operacyjny. Koszty kwalifikowalne: – rejestracja znaków towarowych; – przeprowadzenie badań marketingowych dotyczących marki lub znaku towarowego organizacji producentów lub zrzeszenia organizacji producentów; – przeprowadzanie badań marketingowych w zakresie promocji ogólnej produktów i promocji znaków jakości; – realizacja działań informacyjnych, promocyjnych i marketingowych w odniesieniu do</p>	<p>Wzmocnienie pozycji rynkowej producentów.</p>	<p>Niewielka liczba grup posiadających zatwierdzony program operacyjny</p>	<p>Należy zwrócić uwagę na bariery biurokratyczne w zakresie sporządzania oraz zatwierdzania planów operacyjnych przez ARiMR.</p>

	produktów, marek i znaków towarowych organizacji producentów			
Działania mające na celu zapobieganie kryzysom oraz zarządzanie kryzysowe na rynku owoców i warzyw	<p>Działanie analogiczne do obecnych mechanizmów wsparcia.</p> <p>O wsparcie ubiegać się mogą organizacje producentów lub zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw realizujące zatwierdzony program operacyjny.</p> <p>Koszty kwalifikowalne: – Wsparcie za wycofane z rynku produkty na tzw. bezpłatną dystrybucję lub inne przeznaczenia; – Wdrażanie i zarządzanie wymogami sanitarnymi i fitosanitarnymi państw trzecich na terytorium UE w celu ułatwienia dostępu do rynków państw trzecich; – Usługi doradcze, szkolenia, wsparcie techniczne, szkolenia i wymiana dobrych praktyk, w szczególności w odniesieniu do zrównoważonych metod ograniczania występowania szkodników, zrównoważone wykorzystanie środków ochrony roślin jak również, wykorzystania platform sprzedażowych, giełd towarowych typu spot i terminowych.</p>	<p>Ograniczenie ryzyka cenowego.</p> <p>Stabilizacja dochodów producenta</p>	<p>Niewielka liczba grup posiadających zatwierdzony program operacyjny</p>	<p>Należy zwrócić uwagę na bariery biurokratyczne w zakresie sporządzania oraz zatwierdzania planów operacyjnych przez ARiMR.</p>
Działania na rzecz ochrony środowiska oraz łagodzenia zmian klimatu	<p>Działanie analogiczne do obecnych mechanizmów wsparcia.</p> <p>O wsparcie ubiegać się mogą organizacje producentów lub zrzeszenia organizacji producentów</p>	<p>Ograniczenie szkodliwych emisji.</p> <p>Lepsze wykorzystanie wody, energii oraz innych zasobów.</p>	<p>Niewielka liczba grup posiadających zatwierdzony program operacyjny</p>	<p>Należy zwrócić uwagę na bariery biurokratyczne w zakresie sporządzania oraz zatwierdzania planów</p>

	<p>owoców i warzyw realizujące zatwierdzony program operacyjny. Koszty kwalifikowalne: – zakup systemów przyczyniających się do redukcji emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery; – zakup i montaż urządzeń i instalacji zasilanych z odnawialnych źródeł energii; – zakup i montaż urządzeń przyczyniających się do zmniejszenia ilości wody zużywanej przez istniejące systemy nawadniania; – zakup i montaż zamkniętych obiegów wody; – zakup infrastruktury do kompostowania bioodpadów; – zakup owadów zapylających; – zakup stacji meteorologicznych, systemów wspomaganie decyzji w ochronie roślin, sprzętu IT; – stanowisko do napełniania opryskiwaczy; – budowa systemu oczyszczania ścieków lub płynnych pozostałości po zabiegach ochrony roślin</p>	<p>Wdrażanie rolnictwa 4.0. Optymalizacja kosztów.</p>		<p>operacyjnych przez ARiMR.</p>
--	---	--	--	----------------------------------

- **Interwencje sektorowe w sektorze pszczelarskim**

Działanie	Krótki opis i zasadnicze różnice z PROW	Szanse	Zagrożenia	Uwagi
<p>Wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy</p>	<p>Kontynuacja mechanizmu z PROW 2014-20. Możliwi beneficjenci programu nie ulegli zmianie. Wzrost maksymalnych kosztów</p>	<p>Możliwość rozpowszechnienia wiedzy z zakresu prawidłowej gospodarki pasiecznej oraz</p>		

pszczelarskiej- Szkolenia	przewidzianych dla wykładowców i wyżywienia uczestników.	organizacji szkoleń dla osób zainteresowanych tą dziedziną rolnictwa.		
Wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy pszczelarskiej- Sprzęt pszczelarski	Kontynuacja mechanizmu z PROW 2014-20. Nastąpił wzrost kosztów przewidzianych na 1 pień pszczeni do 100zł, oraz maksymalnej kwoty kosztów kwalifikowanych do 15 000zł Zmniejszeniu uległy koszty administracyjne -księgowe związane z refundacja projekty z 7 do 4%	Działanie umożliwi beneficjentom zaopatrzenie się w nowoczesny sprzęt pszczelarski służący do poprawy warunków pracy pasiecznej.		
Wspieranie walski z warrozą produktami leczniczymi-warroza	Kontynuacja mechanizmu z PROW 2014-20. 90% Kwota refundacji nie uległa zmianie. Zmniejszeniu uległy koszty administracyjne -księgowe związane z refundacja projekty z 7 do 4%	Program poprawia zdrowotność rodzin pszczeni poprzez zastosowanie leków na warrozę.		
Ułatwienie prowadzenie gospodarki wędrowniej	Kontynuacja mechanizmu z PROW 2014-20. Nastąpił wzrost kosztów przewidzianych: Dla posiadaczy co najmniej - 25 pni do 150zł/pień, maksymalne wsparcie 20 000zł - 150 pni do 200zł/pień, maksymalne wsparcie 70 000zł Utrzymano poziom refundacji 60% kwoty kwoty netto przy nie przekroczeniu maksymalnej wielkości wsparcia. Zmniejszeniu uległy koszty administracyjne -księgowe związane z refundacja projekty z 7 do 4%	Program przyczynia się do wzrostu wydajności produkcji pasiecznej spowodowanej intensyfikacją bazy pożytków, możliwością pozyskiwania miodów odmianowych oraz propagowaniem wskazanej formy pszczelarstwa.		

Pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół-odbudowa	Kontynuacja mechanizmu z PROW 2014-20. Kwota refundacji-70%, i warunki kwalifikalności nie uległy zmianie. Zmniejszeniu uległy koszty administracyjne -księgowe związane z refundacją projekty z 7 do 4%			
Wspieranie badania jakości handlowej miodu oraz identyfikacji miodów odmianowych analizy	Kontynuacja mechanizmu z PROW 2014-20. Zmniejszeniu uległa kwota refundacji kosztów kwalifikowanych z 100 do 90%. Zmniejszeniu uległy koszty administracyjne -księgowe związane z refundacją projekty z 7 do 4%			

Interwencje II filaru

Blok 6:

- **Wieloletnie programy rolnośrodowiskowe**

Działanie	Krótki opis i zasadnicze różnice z PROW	Szanse	Zagrożenia	Uwagi do KPS
<p>Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000 (zobowiązani a rolno-środowiskowo-klimatyczne)</p>	<p>Utrzymanie, zapobieganie pogarszaniu się lub przywrócenie właściwego stanu ochrony:</p> <ul style="list-style-type: none"> – cennych siedlisk przyrodniczych (m.in. zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, zalewowe łąki selernicowe i słonorośla, półnaturalne łąki wilgotne oraz świeże), – siedlisk lęgowych ptaków (m. in. kszyka, rycyka, kulika wielkiego, krwawodzioniczki dubelta, derkacza), <p>Wsparciem mogą być objęte grunty znajdujące się na obszarach Natura 2000, na których występują określone gatunki fauny lub flory, lub zbiorowiska roślinne.</p> <p><u>Program w ogólnym zarysie nie różni się od pakietu 4 w PRŚK (PROW 2014-2020)</u></p>	<p>Poprawa ochrony cennych przyrodniczo obszarów oraz ochrona bioróżnorodności.</p>	<p>Co raz więcej obszarów Natura 2000 ma Plany Ochrony (PO) i Plany Zdań Ochronnych (PZO). Zawierają one zapisy nakładające na rolników obowiązki nie płatne. Istnieje obawa, że rolnicy nie otrzymają wsparcia w ramach PRŚK, gdyż obowiązki w ramach PO i PZO będą tożsame, a programy PRŚK muszą obejmować wymogi wykraczające poza wymagania obowiązkowe.</p>	<p>Brak szczegółowego zakresu wymagań.</p>
<p>Ochrona cennych siedlisk i</p>	<p>Wsparciem mogą być objęte obszary, na których znajdują się określone gatunki fauny i flory lub siedliska fitosocjologiczne poza obszarami Natura 2000.</p>	<p>Ochrona siedlisk przyrodniczych lub zagrożonych</p>		<p>Brak szczegółowego zakresu wymagań</p>

<p>zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000 (zobowiązani a rolno-środowiskow o-klimatyczne)</p>	<p>W ramach tej interwencji beneficjenci zobowiązują się do realizacji wymogów związanych z ekstensywnym rolniczym użytkowaniem gruntu, obejmujących w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stosowanie odpowiedniej liczby pokosów, – ekstensywny wypas zwierząt, – dostosowanie terminów koszenia/wypasu do potrzeb ochrony przyrody. <p><u>Program w ogólnym zarysie nie różni się od pakietu 5 w PRŚK (PROW 2014-2020)</u></p>	<p>gatunków, których występowanie jest uzależnione od prowadzonej działalności rolniczej.</p>		
<p>Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych (zobowiązani a rolno-środowiskow o-klimatyczne)</p>	<p>W ramach tej interwencji beneficjenci zobowiązują się do realizacji określonych wymogów obejmujących w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrzymanie wielogatunkowych lub wieloodmianowych sadów złożonych z drzew owocowych odmian tradycyjnych jabłoni, gruszy, czereśni, wiśni lub śliw – odpowiednie użytkowanie i pielęgnację tych sadów – zakaz stosowania herbicydów. <p>Wsparcie dotyczy istniejących, starych sadów, jak i sadów nowoutworzonych.</p> <p>Zmiana w stosunku do PROW 204-2020, polega na możliwości ubiegania się o płatność do sadów nowoutworzonych. Dotychczas obowiązek zachowania dotyczył: „tradycyjnych odmian drzew owocowych, (...), w wieku od 15 lat, a jednocześnie liczba tych drzew w przeliczeniu na 1 ha powierzchni sadu nie mniejsza niż 90 (możliwość uzupełnienia wypadów, po uzyskaniu pierwszej płatności, do 40% obsady wszystkich drzew)”.</p>	<p>Szansą jest możliwość uzyskania dopłaty do sadów nowoutworzonych, co może przyczynić się do zachowania gatunków i odmian ginących.</p>	<p>Często są to sady małe, przydomowe o niewielkiej powierzchni, a obowiązki wynikające z programu i poddaniu się kontroli znaczne. Kwota dotacji dla takich starych sadów, na poziomie 2 000 zł/ha nie jest kwotą zachęcającą do podjęcia wymogów programu.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konieczne, podwyższenie kwoty dofinansowania, dla starych sadów do poziomu minimum 4000 zł/ha. 2. Brak szczegółowego zakresu wymagań
<p>Zachowanie zagrożonych</p>	<p>Wsparciem objęta będzie uprawa lub wytwarzanie materiału siewnego/nasion roślin: odmian regionalnych</p>	<p>Zachowanie bioróżnorodności</p>		<p>Brak szczegółowego zakresu wymagań</p>

zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	<p>lub amatorskich zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze, marginalnych zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze gatunków roślin tradycyjnych, obecnie rzadko uprawianych takich jak: <i>pszenica płaskurka, pszenica samopsza, żyto krzyca, lnianka siewna, nostryk biały, lędźwian siewny, soczewica jadalna, pasternak zwyczajny, przelot pospolity, gryka zwyczajna i proso zwyczajne.</i></p> <p>Program w ogólnym zarysie zbliżony do Pakietu 6 w PRŚK w ramach PROW 2014-2020.</p>	<p>genetycznej w zakresie roślin rzadkich, oraz tradycyjnych gatunków i odmian roślin.</p>		
Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	<p>Pomoc przyznawana będzie rolnikom realizującym programy ochrony zasobów genetycznych kierowane przez Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy. Obecnie (2020 r.) programy te obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bydło ras: polskie czerwone, biało-żółte, polskie czarno-białe – konie ras: huculskie, małopolskie, śląskie, wielkopolskie, sokólskie, sztumskie oraz koniki polskie – owce ras: wrzosówki, świniarki, olkuskie, polskie owce górskie odmiany barwnej, merynosy odmiany barwnej, uhruskie, wielkopolskie, żelaźnieńskie, korideil, kamienieckie, pomorskie, cacke podhalańskie, merynosy polskie w starym typie, czarnogłówki, polskie owce pogórza – świnie ras: puławskie, złotnickie białe, złotnickie pstre – kozy rasy: koza karpacka. <p>Program w ogólnym zarysie zbliżony do Pakietu 7 w PRŚK w ramach PROW 2014-2020.</p>	<p>Zachowanie zasobów genetycznych, ginących, a wartościowych pod względem genetycznym ras zwierząt gospodarskich.</p>		<p>KPS podaje jakie rasy obecnie (w 2020 r) program obejmuje, bez informacji, czy nadal kontynuowane będzie wsparcie dla tych samych ras.</p>
Wieloletnie pasy kwietne (zobowiązania rolnicze)	<p>Interwencja polegać będzie na zakładaniu i utrzymaniu śródpolnych, wieloletnich pasów kwietnych, stanowiących jednocześnie korytarze ekologiczne i ostoje dla wielu gatunków zwierząt</p>	<p>Zapewnienie bazy dla bytowania głównie, owadów zapylających oraz</p>	<p>1. Ograniczenie produkcji rolniczej w gospodarstwie.</p>	<p>Brak informacji, co do wymogów i płatności szczegółowych.</p>

środowiskowo- klimatyczne)	<p>W ramach tej interwencji beneficjenci zobowiązują się do realizacji określonych wymogów obejmujących w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wysiew w terminie jesiennym lub wiosennym mieszanek wielogatunkowych (gatunki roczne i wieloletnie), a następnie utrzymanie na gruntach ornych pasów kwietnych o określonej szerokości – wykonanie odpowiednich zabiegów, np. koszenie – zakaz stosowania środków ochrony roślin. <p>Stawka od ok. 3 000 zł/ha</p> <p>Działanie nowe, nieco zbliżone do Pakietu 2: Ochrona gleb i wód Wariantu: 2.2. Pasy ochronne. Różnica zauważalna to brak wymogu dotyczącego stoku o nachyleniu 20% oraz zmiana wysiewanych roślin, gdyż w Pakiecie 2.2 była to mieszanka traw.</p>	<p>ptaków krajobrazu rolniczego.</p>	<p>2. Zagrożenie degradacją gleb także sąsiadujących poprzez zachwaszczenie.</p>	
---------------------------------------	--	--------------------------------------	--	--

Blok 7:

- Inwestycje
- Scalanie gruntów
- Rozwój usług rolniczych
- Współpraca w łańcuchu rolno-spożywczym
- Premie dla młodych rolników
- Premie na rozwój małych gospodarstw
- Dopłaty do ubezpieczeń i funduszy
- Współpraca grup operacyjnych EPI
- Tworzenie i rozwój grup producentów rolnych i organizacji producentów Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności wytwarzanej w ramach systemów jakości żywności -
- Wsparcie uczestników unijnych i krajowych systemów jakości żywności

Działanie	Krótki opis i zasadnicze różnice z PROW	Szanse	Zagrożenia	Uwagi do KPS
Premie dla młodych rolników	Program umożliwia rolnikom w wieku poniżej 40 r.ż ubieganie się o premię przeznaczoną na rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej osobom posiadającym odpowiednie kwalifikacje rolnicze lub deklarujące się je uzupełnić. Brak istotnych różnic z PROW 2014-20 (wyjątkiem podniesienie wysokości planowanej premii do kwoty 200 tys. zł)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program umożliwia rozpoczęcie działalności rolniczej nowemu pokoleniu rolników. 2. Przyczynia się do poprawienia struktury wiekowej gospodarstw 3. Umożliwia wzrost średniej wielkości gospodarstwa rolnego 4. Zapewnia na stracie zastrzyk finansowy umożliwiający dokonanie postępu technologicznego w gospodarstwie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszająca się rokrocznie liczba beneficjentów programu w związku z wymiana pokoleniową jaka zaszła od czasu akcesji do UE 2. Wielokrotnie brak możliwości powiększenia gospodarstwa w związku z tzw. głodem ziemi oraz brakiem możliwości powiększenia powierzchni gospodarstw w związku z traktowaniem ziemi jako lokaty kapitału zwłaszcza przez podmioty posiadające grunty do 2-5 ha. 	Spadająca siła nabywcza pieniądza powoduje iż deklarowany przez beneficjenta sprzęt budowlany czy materiał hodowlany poddawany jest ciągłemu wzrostowi kosztów wytworzenia prowadząc tym samym do sytuacji gdzie w momencie uzyskania prawomocnej decyzji o przyznaniu wsparcia ostateczny koszt zakupu danego wyposażenia mającego wejść w skład gospodarstwa prowadzonego przez młodego rolnika wzrasta o 25-30%. Powoduje to iż beneficjent niejednokrotnie nie jest w stanie za przyznane w ramach pomocy środki finansowe zrealizować zakładanych inwestycji mających de facto posłużyć rozwojowi gospodarstwa rodzinnego.
Premie na rozwój małych gospodarstw	Program umożliwia małym producentom rolnym przeprowadzanie	- Możliwość rozwoju krajowych systemów jakości żywności,	- Wyłączenie z wsparcia producentów trzody chlewnej	Konieczne jest opracowanie możliwych włączeń poszczególnych

	<p>restrukturyzacji gospodarstwa w zakresie rozszerzenia profilu produkcji lub przetwarzania i sprzedaży produktów rolnych z przeznaczeniem na sprzedaż konsumentom.</p> <p>Zwiększenie kwoty wsparcia z 60 tys. zł do dwóch poziomów: 150 tys. – dla gospodarstw wprowadzających produkty w ramach np. RHD, MOL itp. 100 tys. – dla gospodarstw konwencjonalnych.</p> <p>Przewiduje się wyłączenie z programu wsparcia na produkcje trzody chlewnej. Podniesienie maksymalnej wielkości ekonomicznej gospodarstwa do 25 tys. euro w momencie składania wniosku.</p>	<p>- Łączenie się beneficjentów w zorganizowane formy współpracy przy sprzedaży produktów pochodzących z gospodarstwa</p> <p>- Zwiększenie liczby beneficjentów poprzez podniesienie maksymalnego poziomu wielkości ekonomicznej gospodarstwa do 25 tys. euro</p>	<p>- Nieznane w dalszej perspektywie inne wykluczenia poszczególnych działów rolnictwa</p> <p>- Problemy z rozwojem przetwórstwa i sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego</p>	<p>sektorów rolnictwa celem umożliwienia jak najszerzszemu gronu beneficjentów możliwości pozyskania wsparcia.</p>
<p>Inwestycje Przynajmniej przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu</p>	<p>Program ma na celu skierowanie beneficjentów w kierunku racjonalnego i zrównoważonego gospodarowania zasobami wody powietrza i gleby. Beneficjentem programu może być rolnik lub grupa 3 rolników oraz spółki wodne</p>	<p>Działanie może przyczynić się do rozwoju dla rolników:</p> <p>- rozszerzenie precyzyjnego stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz zwiększenia efektywności użytkowania trwałych użytków zielonych</p>	<p>W przypadku zagadnienie wodno-prawnych czynnikiem hamującym ewentualne inwestycje mogą być skomplikowane i długotrwałe procedury uzyskania pozwoleń szczególnie w zakresie wykorzystania wody dla rolnictwa.</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> - rozwoju małej retencji wodnej poprzez budowę zbiorników retencyjnych na wodę zarówno deszczową jak i pochodzącą z roztopów - poprawę mikroklimatu w budynkach inwentarskich poprzez właściwą wentylację - ochronne sadów poprzez budowę instalacji przeciw gradowych oraz wprowadzenie rozwiązań niwelujących skutki przymrozków <p>Spółki Wodne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwość przebudowy obecnych instalacji odwadniających na nawadniająco-odwadniające 		
Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE	<p>Działanie ma zostać zrealizowane w dwóch obszarach:</p> <p>a) Zakup i montaż mikro instalacji produkujących energię z wody lub biogazu do 50 KW, pieców na biomasę na</p>	<p>Dla gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie program może być szansa na znaczące obniżenie kosztów związanych z zakupem energii elektrycznej oraz</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Potencjalny Wzrost kosztów wykonania audytu energetycznego budynków oraz usług doradczych z zakresu OZE - Nieznany wymóg wielkości DJP 	<p>Gospodarstwa utrzymujące się wyłącznie z produkcji roślinnej również powinny być uwzględnione w obszarze a w związku z wykorzystywaniem energii elektrycznej na potrzeby</p>

	<p>potrzeby działalności rolniczej oraz magazynowania wytworzonej energii</p> <p>b) Poprawy efektywności energetycznej budynków do produkcji rolnej poprzez termoizolację oraz budowę systemu odzysku ciepła z mleka, budynków, ściółki i gnojowicy oraz zastosowania systemów oświetlenia LED.</p> <p>Obecnie jedynie w działaniu Modernizacja Gospodarstw Rolnych można ubiegać się o wsparcie na termomodernizację budynków lub budowę instalacji fotowoltaicznej jednakże do 50% kosztów kwalifikowanych (działanie zakłada do 65% dla rolników, 75 dla grupy 3 rolników)</p>	<p>kosztów związanych z zapewnieniem odpowiedniej temperatury</p>	<p>- w przypadku budowy dużej ilości instalacji konieczność zapewnienia dużych ilości substratu roślinnego</p> <p>- Kosztowne i czasochłonne procedury uzyskania decyzji środowiskowych w przypadku spełnienia wymogów obsady zwierząt.</p>	<p>właściwego przechowywania płodów rolnych.</p>
<p>Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów</p>	<p>Obecnie działanie realizowane jest w wariantcie 8.1 Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych oraz 8.5 Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność</p>	<p>- Większy nacisk na budowę struktury lasów z przewagą drzew liściastych</p> <p>- Możliwość przebudowy iglastych kompleksów lasów poprzez</p>	<p>- Ograniczony zasób gleb nie przydatnych z rolniczego punktu widzenia może prowadzić do spadku zainteresowania programem</p>	

	<p>ekosystemów leśnych i ich wartości dla środowiska Przewiduje się utrzymanie płatności w zakresie ryczałty do kosztów nasadzeni i ich ochrony przed zwierzyna oraz 5-letniej premii pielęgnacyjnej i 12 – zalesieniowej.</p>	<p>nasadzenia II pietra drzew i zwiększenie wartości gospodarczej lasów.</p>		
<p>Inwestycje zapobiegające ASF</p>	<p>Program jest skierowany na inwestycje umożliwiające ograniczenie rozpowszechniania się wirusa ASF w gospodarstwach rolnych poprzez: min budowę, przebudowę budynków inwentarskich oraz ogrodzeń, urządzeń służących bioasekuracji Beneficjentami mogą być hodowcy utrzymujący produkcje co najmniej 50 świń.</p> <p>Przewiduje się zmniejszenie wysokości wsparcia z 80 do 75% kosztów kwalifikowanych</p>	<p>Ograniczenie występowania wirusa ASF</p>	<p>W związku z trudną sytuacją ekumeniczna gospodarstw możliwe jest znaczne ograniczenie skali i liczebności produkcji żywca wieprzowego w kraju</p>	<p>W związku z spadkiem pogłowia trzody chlewnej w kraju oraz likwidacją stad w celu zapobieganiu wystąpienia wirusa ASF wymóg utrzymania co najmniej 50 sztuk trzody chlewnej powinien zostać zniesiony. Możliwością skorzystania z działania umożliwiającego ochronę przed ASF-em powinny być objęte wszystkie gospodarstwa utrzymujące trzodę chlewną.</p>
<p>Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność</p>	<p>Obecnie porównywalnym programem jest działanie modernizacja gospodarstw rolnych. Działanie będzie ukierunkowane na budowę i</p>		<p>Wymóg przeznaczenia co najmniej 50% gruntów na produkcje ekologiczna w momencie składnia</p>	

	<p>modernizacje budynków budowli wykorzystywanych do produkcji zwierzęcej (obszar a) oraz prowadzących produkcje ekologiczna (obszar b)</p> <p>Zmniejszenie maksymalnych kosztów kwalifikowanych do 50% w przypadku młodych rolników i 40% dla pozostałych</p>		wniosku (lub objęcia okresem konwersji)	
<p>Rozwój usług na rzecz rolnictwa i leśnictwa</p>	<p>To działanie zastępuje obecne 2 działania PROW – poddziałanie 4.1.2. oraz poddziałanie 6.4. Dodatkowo rozszerzony został zakres wspieranych usług o rolnictwo 4.0. Limit pomocy pozostaje bez zmian i wynosi 500 000 zł na jednego beneficjenta. Zmieniają się kryteria wyboru operacji. Dodatkowo wyróżniono koszty kwalifikowane związane z ochroną środowiska i klimatu.</p>	<p>Wyższe dofinansowanie (65%) dla inwestycji z obszaru rolnictwa 4.0., inwestycji realizowanych przez spółki wodne oraz inwestycji z katalogu ochrony środowiska i klimatu</p> <p>Możliwość tworzenia nowych firm w obszarze usług dla rolnictwa 4.0.</p>	<p>Limit pomocy na beneficjenta jest zbyt mały, biorąc pod uwagę rosnące koszty innowacyjnych maszyn i urządzeń.</p> <p>Wykluczenie podmiotów, które otrzymały wsparcie w ramach PROW 2014-2020</p>	<p>Należy umożliwić składanie wniosków podmiotom, które korzystały z wsparcia w ramach działania 6.4. PROW, pod warunkiem inwestycji rozszerzających zakres świadczonych usług o np. rolnictwo 4.0 oraz zakup maszyn i urządzeń z katalogu ochrony środowiska i klimatu</p>
<p>Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości, w tym przez angażowanie się producentów rolnych w sektorze przetwórstwa</p>	<p>Działanie zastępuje działanie 4.2. PROW. Zakres działania został znacząco rozszerzony pod kątem kategorii beneficjentów oraz rodzaju udzielanej pomocy. W szczególności preferowane będą operacje realizowane przez grupy producentów rolnych oraz rolników</p>	<p>Ryczałt w wysokości 200 000 zł dla rolników prowadzących RHD i/lub MOL.</p> <p>Silne preferencje dla grup producentów rolnych.</p>	<p>Kryteria wyboru operacji mogą eliminować inne zakłady przetwórcze, które nie są grupami producentów rolnych.</p>	<p>Zbyt duża rozbieżność pomiędzy maksymalną kwotą pomocy dla rolników i dla firm. Proponujemy te wartości określić na 1 000 000 zł i 5 000 000 zł. W przypadku zdefiniowania beneficjentów, nie wiemy</p>

<p>produktów rolnych i poprawa jego konkurencyjności (dotacja)</p>	<p>angażujących się w rolniczy handel detaliczny oraz przetwórstwo produkowanych w gospodarstwie rolnym płodów rolnych. Wsparcie będzie udzielne w formie refundacji, ryczałtu oraz instrumentów finansowych.</p>			<p>co oznacza określenie 4.a. – można to rozumieć, że tylko firmy z tej kategorii, czyli grupy producentów będą mogły korzystać z działania. Prosimy o doprecyzowanie.</p>
<p>Dopłaty do składek ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich</p>	<p>Nowe działanie, które nie ma swojego odpowiednika w obecnym PROW-ie. Jest natomiast finansowane ze środków krajowych. Działanie zakłada dopłatę do 70% wysokości składki ubezpieczeniowej. Limit pomocy na gospodarstwo wynosi 736 Euro (3 238 zł)</p>	<p>Stabilizacja dochodów rolniczych.</p>	<p>Zbyt niski limit pomocy na gospodarstwo rolne.</p>	<p>Brak systemowego podejścia do ubezpieczeń rolniczych. Brak propozycji rozwiązania problemu ubezpieczania upraw od kłęski suszy.</p> <p>Maksymalna kwota pomocy na gospodarstwo powinna być uzależniona od profilu produkcji.</p>
<p>Dofinansowanie Funduszy Ubezpieczeń Wzajemnych</p>	<p>Nowe działanie, które nie ma swojego odpowiednika w obecnym PROW-ie. Wspierani będą rolnicy – członkowie funduszu ubezpieczeń wzajemnych. Refundacji będzie podlegało 70 % kosztów utworzenia funduszu i 70 % kosztów wypłaconych odszkodowań z uwzględnieniem ograniczeń progowych. Limit wsparcia to 2 240 000 euro dla jednego funduszu ubezpieczeń wzajemnych, za podstawę do</p>	<p>Zachęta dla rolników do tworzenia funduszy ubezpieczeń wzajemnych.</p>	<p>Ograniczenie wypłat z funduszu jedynie do odszkodowań z tytułu zjawisk pogodowych, chorób, itp.</p>	<p>Naszym zdaniem takie fundusze tworzone przez rolników powinny również umożliwiać wypłatę środków w sytuacji kryzysów rynkowych i spadku cen. Fundusze można powiązać z przynależnością rolnika do grupy producentów rolnych.</p>

	<p>kalkulacji przyjęto 70% minimalnego wymogu kapitałowego z kwoty 2,5 mln euro (art. 272 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej) oraz 70% rocznej kwoty wypłaconych odszkodowań szacowanych w pierwszym roku na 700 tysięcy euro. W kolejnych latach pomoc będzie dotyczyła wyłącznie refundacji 70% kwot wypłaconych odszkodowań.</p>			
<p>Współpraca Grup Operacyjnych EPI</p>	<p>Działanie analogiczne do działania 16 PROW „Współpraca”. Brak istotnych różnic w porównaniu z obecnymi zapisami.</p>	<p>Zwiększony poziom refundacji kosztów badań (z 90% do 100%). Zwiększony poziom refundacji kosztów inwestycji (z 50% do 70%). Nabory tematyczne</p>	<p>Brak możliwości (lub brak szczegółowego odniesienia) do współpracy rolników w zakresie skracania łańcuchów spożywczych.</p>	<p>Nie wiemy co to są „Małe projekty B+R+I” – zapis wymaga dopracowania.</p> <p>Umożliwienie finansowania współpracy rolników w zakresie skracania łańcuchów spożywczych.</p>
<p>Tworzenie i rozwój grup producentów rolnych i organizacji producentów</p>	<p>Działanie analogiczne do działania Działanie 9: Tworzenie grup producentów i organizacji producentów.</p> <p>Wsparcie w formie ryczałtu – 10% od wartości sprzedanych przez Grupę produktów pochodzących z gospodarstw członków przez 3 kolejne lata działalności Grupy.</p>	<p>Zwiększone wsparcie dla grup tworzących związki grup producentów rolnych.</p>	<p>Obowiązek wydatkowania min. 60% środków na inwestycje – zbędny wymóg administracyjny. Grupy będą miały dostęp do środków inwestycyjnych w innym działaniu. Grupy powinny wydatkować środki na budowanie swojej pozycji rynkowej,</p>	<p>Należy określić szczegółowy katalog kosztów administracyjnych.</p> <p>Należy zrezygnować z obowiązku wydatkowania min. 60% środków na inwestycje.</p> <p>Należy utrzymać wsparcie dla grup przez 5 lat.</p>

	<p>Obowiązek wydatkowania min. 60% dotacji na inwestycje i max. 10% na koszty administracyjne.</p>		<p>marketing, promocję a nie na inwestycje. Ograniczenie wsparcia do 3 lat. Wymóg wydatkowania środków do końca roku pod rygorem ich utraty.</p>	<p>Należy umożliwić grupom i wspierać tworzenie funduszy zapasowych – uruchamianych na rzecz wsparcia rolników w okresach spadku cen rynkowych.</p>
<p>Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności wytwarzanej w ramach systemów jakości żywność</p>	<p>Działanie analogiczne do Poddziałania PROW 3.2 Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym</p> <p>Beneficjentem jest grupa producentów rolnych.</p> <p>Działania informacyjno-promocyjne muszą dotyczyć systemu jakości lub produktów wytworzonych w tych systemach.</p> <p>Nie jest to promocja znaków towarowych (handlowych) wyróżniających tylko jednego</p>		<p>Działania informacyjno-promocyjne muszą dotyczyć systemu jakości lub produktów wytworzonych w tych systemach.</p> <p>Nie jest to promocja znaków towarowych (handlowych) wyróżniających tylko jednego producenta. Dopuszcza się informowanie o organizacjach.</p> <p>W/w ograniczenia nie przyczynią się do wzmocnienia rolników jako producentów żywności.</p>	<p>Zapisy nie są jasne. Wynika z nich, że grupa producentów rolnych nie może reklamować i promować siebie i swoich produktów a jedynie systemy ich wytwarzania.</p>

	<p>producenta. Dopuszcza się informowanie o organizacjach.</p> <p>Forma pomocy – refundacja do 75% kosztów kwalifikowanych.</p>			
<p>Wsparcie uczestników unijnych i krajowych systemów jakości żywności</p>	<p>Działanie analogiczne do Poddziałanie PROW 3.1 Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości. Brak istotnych różnic w stosunku do obecnego działania.</p>			
<p>Scalanie gruntów</p>	<p>Działanie analogiczne do obecnie wdrażanego. Nowością jest uwzględnienie korzyści dla retencji wody w przypadku scalania gruntów. Nie określono stawek pomocy.</p>			

Blok 8:

- **Doskonalenie zawodowe rolników**
- **Kompleksowe doradztwo rolnicze**
- **Doskonalenie zawodowe kadr doradczych**

Działanie	Krótki opis i zasadnicze różnice z PROW	Szanse	Zagrożenia	Uwagi do KPS
Doskonalenie Zawodowe rolników	<p>Beneficjent – wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego</p> <p>Zakres interwencji – organizacja różnych form szkoleniowych związanych z 9 celami szczegółowymi. Zasięg i zakres ustalany przez MRiRW.</p> <p>Odbiorcy – rolnicy, małżonkowie rolników, domownicy rolników, osoby zatrudnione w rolnictwie młodzi rolnicy,</p> <p>Wsparcie w wysokości 100% kosztów związanych z organizacją i przeprowadzeniem szkoleń i 10% kosztów organizacyjnych - koszty pomocy dydaktycznych i wyposażenia bazy dydaktycznej</p> <p>Działanie PROW – M01 Transfer wiedzy i działalność informacyjna, 1.1 – Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności, beneficjentem były jednostki naukowe, publiczne podmioty doradcze, w tym izba, konsorcja tych jednostek, itp. Wybór w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.</p>		<p>Wyłączenie z możliwości ubiegania się o to działanie pozostałych podmiotów, w tym izby rolniczej i zawężenie tylko do ODR-ów. W PROW było to działanie cieszące się największym zainteresowaniem i najbardziej ogólne w zakresie tematyki. Rozszerzenie katalogu beneficjentów pozwalało na zachowanie konkurencji na rynku szkoleń i wymagała ciągłego podnoszenia jakości świadczonych usług.</p>	<p>Konieczne jest zwrócenie uwagi, że katalog podmiotów uprawnionych do realizacji zadania jest zbyt wąski. Izby rolnicze również mają ustawowe umocowanie do realizacji takiej działalności. Podobnie Centrum Doradztwa Rolniczego i jednostki naukowe. Rozszerzenie katalogu beneficjentów pozwoli na zachowanie konkurencji na rynku szkoleń i będzie wymagać ciągłego podnoszenia jakości świadczonych usług szkoleniowych.</p>

	Zasadnicza zmiana polega na zawężeniu beneficjentów tylko do ośrodków doradztwa rolniczego. Reszta warunków KPS w tym zakresie nie różni się praktycznie od działania PROW.			
Kompleksowe doradztwo rolnicze	<p>Moduł 1 – Kompleksowe programy doradcze</p> <p>Zakres - działania doradczo-szkoleniowo-informacyjne dostosowane do potrzeb indywidualnych rolników (doradztwo indywidualne, grupowe, szkolenia, wizyty w gospodarstwach demonstracyjnych, pokazy). Musi obejmować co najmniej doradztwo indywidualne lub grupowe i co najmniej 1 inną formę.</p> <p>Beneficjent – podmioty doradcze lub jednostki naukowe lub konsorcja tych podmiotów</p> <p>Założenia inne niż z programu „Doskonalenie zawodowe rolników”, ustalone przez MRiRW</p> <p>Odbiorca – rolnik, młody rolnik Wybór w trybie konkursu.</p> <p>Koszty – związane z realizacją kompleksowego programu doradczego Wybór w ramach konkursu</p> <p>Działanie PROW M02 Usługi doradcze, usługi w zakresie zarządzania gospodarstwem i usługi w zakresie zastępstw 2.1 Wsparcie z korzystania usług doradczych. Działanie doradcze PROW dla korzystających z usług doradczych polegało</p>	<p>Kompleksowe doradztwo rolnicze pozwoli na połączenie zakresu samych usług doradczych z praktyczną wiedzą i doświadczeniem gospodarstw demonstracyjnych. Jest to pożądaný kierunek. Pozytywnie należy ocenić rozszerzenie katalogu usług doradczych i nie zawężanie ich tylko do jednego gospodarstwa. Premiowanie współpracy z jednostkami naukowymi również należy ocenić pozytywnie, jako transfer nauki do praktyki, z korzyścią dla obu stron.</p>	<p>Zagrożeniem może być jednak wysokie wymagania tych działań i konieczność przeprowadzenia nie tylko doradztwa indywidualnego czy też grupowego, ale połączenie tych działań z co najmniej jedną inną formą. Zawężenie ostatecznych odbiorców działań demonstracyjnych do uczestników kompleksowych programów doradczych może stanowić istotny czynnik wpływający na zainteresowanie tym działaniem.</p>	<p>Konieczne jest rozważenie zwiększenia możliwości korzystania z działań demonstracyjnych nie tylko przez uczestników działań kompleksowe programy doradcze. Pozwoli to na uczestnictwo w programie również podmiotów już stosujących, np. innowacyjne rozwiązanie, którzy nie mają potrzeby uczestnictwa w kompleksowym doradztwie. Zwiększy to zainteresowanie działaniem i ułatwi jego realizację.</p>

	<p>na opracowaniu i zrealizowaniu 2-letniego kompleksowego programu doradczego wykonanego przez doradcę. W obecnym kształcie usługi doradcze dla rolników rozszerzono i wprowadzono obowiązkowe elementy. Program doradczy musi trwać minimum rok, wśród kryteriów kładzie się nacisk na ilość i jakość kadry doradczej i współpracę z jednostkami naukowymi.</p> <p>Moduł 2 Działania demonstracyjne Zakres - zakładanie, utrzymanie, udostępnienie demonstracji oraz dobrych praktyk związanych z prowadzeniem gosp. rolnego, testowanie innowacyjnych rozwiązań oraz doświadczalnictwa polowego. Związane z tematyką kompleksowych programów doradczych. Beneficjent – podmioty doradcze lub jednostki naukowe lub konsorcja tych podmiotów lub posiadacze gospodarstw Odbiorca – uczestnicy kompleksowych programów doradczych. Z gospodarstw demonstracyjnych będą mogli korzystać inni rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich w tym odbiorcy interwencji doskonalenia rolników i doradców. Koszty – założenia , dostosowania i prowadzenia demonstracji. Działanie PROW M01 1.2 Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych W PROW wsparcie działań</p>			
--	--	--	--	--

	<p>demonstracyjnych polegało na operacjach służących upowszechnianiu innowacyjnych rozwiązań i dobrych praktyk poprzez praktyczne zapoznanie się odbiorców, tj. praktyczne sesje szkoleniowe. W KPS znacznie rozszerzono możliwości działań demonstracyjnych i powiązano je bezpośrednio z działaniem kompleksowych programów doradczych. Ponadto jako warunek kwalifikowalności wprowadzono konieczność dysponowania gospodarstwem, które jest w sieci gospodarstw demonstracyjnych oraz wprowadzono możliwość zakładania i wyposażenia gospodarstw demonstracyjnych.</p>			
<p>Doskonalenie zawodowe kadr doradczych</p>	<p>Beneficjent – CDR w Brwinowie, podmioty prowadzące działalność szkoleniową lub doradczą, jednostki naukowe lub ich konsorcja</p> <p>Zakres interwencji – organizacja różnych form działań szkoleniowych związanych z 9 celami szczegółowymi. Założenia i zakres ustalany przez MRiRW.</p> <p>Odbiorcy – doradcy rolniczy, osoby ubiegające się o wpis na listę doradców</p> <p>Wsparcie w wysokości 100% kosztów związanych z organizacją i przeprowadzeniem szkoleń i 10% kosztów organizacyjnych - koszty pomocy dydaktycznych</p>	<p>Możliwość wsparcia rozwoju doradców rolniczych w szerokim zakresie i z wykorzystaniem różnorodnych form, atrakcyjnych dla odbiorców.</p> <p>Warunki kwalifikowalności gwarantują wybór jednostek z doświadczeniem, zatrudniających wykwalifikowaną kadrę doradczą.</p>	<p>Zawężenie zagadnień doskonalenia tylko do 9 celów szczegółowych. Niewykorzystanie wykwalifikowanej kadry w szkoleniach związanych z Doradztwem zawodowym rolników.</p>	<p>Konieczność rozszerzenia zagadnień objętych zakresem interwencji o</p> <p>Z jednej strony umożliwia się przeprowadzanie doskonalenia zawodowego dla rolników tylko odr-om, a w tym działaniu umożliwia się kształcenie kadry doradczej tylko w tych 9 działaniach, z których będzie szkolił odr. Skoro</p>

	<p>Działanie PROW M02 Usługi doradcze, usługi w zakresie zarządzania gospodarstwem i usługi w zakresie zastępstw 2.3 Wsparcie dla szkolenia doradców Program PROW i KPS nie różni się znacząco w ogólnych założeniach. W KPS doprecyzowano zakres działań i wprowadzono konkretne dla nich wymagania, np. konieczność zatrudnienia doradcy rolnego nie krócej niż rok objętego konkretnym wsparciem, zobowiązanie do utrzymania zatrudnienia doradcy po zakończeniu np. coachingu przez okres 3 lat na podstawie umowy o pracę na pełny etat, itp.</p>			<p>po tym działaniu otrzymamy doradców również innych jednostek, powinni oni mieć możliwość również uczestniczenia w działaniu doskonalenia zawodowego rolników. Tak, jest to marnowanie potencjału wyszkolonych i wykwalifikowanych osób, gdyż ich działania doradcze w kompleksowym doradztwie rolniczym nie mogą być to działania realizowane w ramach Doradztwa zawodowego dla rolników.</p>
--	---	--	--	--

Blok 8:

- **LEADER**

Działanie	Krótki opis i zasadnicze różnice z PROW	Szanse	Zagrożenia	Uwagi do KPS
LEADER	Działanie analogiczne do obecnie wdrażanego w ramach PROW. Brak istotnych różnic co do istoty samego działania. Dochodzą nowe możliwości finansowania, np. Smart Villages czy też krótkich łańcuchów żywnościowych	Duża część kosztów będzie refundowana w formie ryczałtu (koszty bieżące, koszty animacji, niektóre dotacje dla ostatecznych beneficjentów) – koszty uproszczone (płatność ryczałtową przewiduje się na: podejmowanie działalności gospodarczej, na realizację operacji w ramach krótkich łańcuchów żywnościowych, granty w ramach projektów grantowych (w tym granty na przygotowanie oddolnych koncepcji rozwoju skali mikro (Smart Villages – inteligentna wioska), przygotowanie projektów współpracy.	Przejęcie przez samorządy gminne większość dostępnych budżetów.	W pracach nad rozporządzeniami należy uprościć procedury administracyjne, z którymi wiele LGD boryka się w obecnym okresie programowania.